

Louis Leroy werkt aan schilderij van 600 vierkante meter

'We staan aan de vooravond van nieuwe barok in de schilderkunst'

Door Sietsede Vries

ORANJEWOUD - De tijd van de individuele schilder die als maar weer het zelfde schilderij maakt loopt ten einde. We staan aan de vooravond van een nieuwe barok in de schilderkunst, waarin de levendigheid en complexiteit van de werkelijkheid eindelijk recht wordt gedaan. Daar is Louis le Roy, schilder en landschapsarchitect te Oranjewoud, van overtuigd. Hij is momenteel druk bezig zelf het voortouw tot die ontwikkeling te nemen. Tijdens het Mallemolenfeest volgende weekende in ijsstadion Thialf stelt hij 25 panelen ten toon van een kunstwerk dat uiteindelijk uit zo'n 250 afzonderlijke schilderijen moet komen te bestaan. Dan komt hij uit op een totaal van 600 vierkante meter schilderkunst.

Het onderwerp van zijn project is glas. Volgens Le Roy heeft dat de meeste pure kleur en de meest pure vorm, daar kan geen enkel ander materiaal tegenop. In de vensterbank van zijn woonkamer staan zo'n 250 glazen voorwerpen in verschillende kleuren en die moeten straks stuk voor stuk tot in detail op het gigantische schilderij komen te staan. In werkelijkheid beslaan al die vazen en flessen

nauwelijks meer dan twee meter, op het doek groeit dat mogelijk uit tot een paar honderd meter.

Le Roy schildert met waterverf op papier. Maar dan wel op de allerbeste kwaliteit papier, die zeker 400 jaar meegaat. Het gebruik van waterverf betekent niet, dat hij de aquareltechniek toepast. Collega's die de schilderijen van grote afstand bekijken, verkeren -

door de levendigheid en diepte van de kleuren - bijna steeds korte tijd in de veronderstelling met olieverfschilderijen te maken te hebben. Dichterbij blijkt er slechts waterverf te zijn gebruikt en dan ook nog zo dun en waterig dat de aanduiding 'vegen' eerder op zijn plaatsen lijkt dan 'streken'.

De kern van het grote schilderwerk zal helemaal uit glas komen te bestaan, afwisselend in daglicht, in de schemering en in kunstlicht. Daaromheen komt het landschap waar Le Roy in zijn woning op uitkijkt en mogelijk verwerkt hij er ook nog iets in van het interieur van zijn huis. Hij schildert het gewoon in de kamer. „Met opzet, aan een atelier op het noorden heb ik geen behoefte. Ik wil de wisselingen van het zonlicht niet weren, maar die juist verwerken. Daardoor ook ontstaat de barokke werkelijkheid die je op deze doeken ziet.

Ook het landschap gaat hij schilderen zoals dat zich op het moment aan hem voordoet. De afzonderlijke jaargetijden zullen zodoende op een hetzelfde schilderij te zien zijn. „Dat is ook een van de belangrijkste uitgangspunten van dit werk: dat het zich eendeloos in tijd en ruimte uitbreidt.”

Le Roy verwacht nog ongeveer twee of drie jaar nodig te hebben om de kern van glaswerk af te krijgen. Voor het totaal van alle doeken, die allemaal anderhalve

meter in het vierkant meten, klaar zijn, zijn we toch al gauw een jaar of zeven, acht verder. Een van de kenmerken van Le Roy's manier van werken is, dat de panelen afzonderlijk allemaal stuk voor stuk een zelfstandig kunstwerk vormen en dat ze ook in groepjes van vijf of zes als een eenheid geëxposeerd kunnen worden. Verschillende musea in Europa hebben al belangstelling voor een deel van het schilderij getoond en die kunnen ze straks ook in hun bezit krijgen. Le Roy hoopt wel, dat alles in zijn geheel ooit nog eens in Thialf tentoongesteld wordt. Hij heeft niet de illusie dat het ooit tot een permanente expositie van het geheel komt.

Le Roy zegt een jaar of zeven nodig te hebben gehad om zijn nieuwe manier van werken uit te denken. Een van zijn punten van kritiek op de hedendaagse schilderkunst is dat deze te veel beperkt blijft tot kleine fragmentjes. „En als er grote schilderkunstige werken gerealiseerd worden, dan is dat meestal volgens het principe van de muurschildering. De schilder heeft een bepaald beeld voor ogen, deelt dat op in fragmenten en werkt die vervolgens uit. Wat ik wil is dat het schilderij zich ontwikkelt tijdens het maken. Dit is nog nooit eerder gedaan: zo'n groot werk maken zonder van te voren precies te weten hoe het er uit komt te zien.”

Complexiteit

Een schilder is het gewend het onderwerp dat hij aan het doek wil toevertrouwen globaal te bekijken, weet Le Roy. Details worden alleen aan een nader onderzoek onderworpen om het globale schilderij meer kracht te geven. Daarom ook worden die details geschematiseerd, vereenvoudigd

Louis le Roy: „Ik accepteer de begrenzings van het doek niet meer”.

of weggelaten. De werkelijkheid is nu eenmaal te complex is om die zonder aanpassing op een schilderijtje van 60 bij 90 centimeter weer te geven.

Le Roy zegt een methode te hebben ontwikkeld die de complexiteit van de werkelijkheid wel recht doet. „Ik bestudeer alle elementen afzonderlijk en schilder ze vervolgens zoals ze zijn. Neem nu de structuur van zo'n vaas. Andere schilders brengen al die speciale lijnen en ribbeltjes terug tot enkele streken en menen daarmee de essentie van de vaas getroffen te hebben. Maar dat is niet zo. De enige manier op de werkelijkheid recht te doen is de afzonderlijke delen te schilderen zoals ze zijn en ze enorm uit te vergroten. De som van al die afzonderlijke elementen vormt dan uiteindelijk het schilderij.”

Le Roy heeft weliswaar geen schets gemaakt van het totale werk, maar doet dat wel telkens

van groepjes van zes of zeven afzonderlijke panelen. Dat moet ook wel, omdat alle panelen tot op de centimeter nauwkeurig op elkaar aan moeten sluiten. De kwaliteit van het papier en de waterverf - Le Roy is in totaal zo'n 25.000 kwijt aan materiaalkosten - staat hem bovendien niet toe eenmaal gemaakte fouten te herstellen en dus moet hij precies weten waar hij een vervolg van een fles op een belendend doek moet inzetten.

Geen begrenzings

Zelfs over de uiteindelijke vorm van zijn kunstwerk is nog weinig te zeggen. Verder dan dat de uiteindelijke omvang ongeveer 600 vierkante meter zal bedragen reikt de wetenschap van de kunstenaar op dit moment niet. Het kan 100 meter breed worden en zes meter hoog, maar het kan ook veel grilliger vormen aannemen. „Ik accepteer de begrenzings

van het doek niet meer. Het kan letterlijk nog alle kanten op.”

Le Roy is er van overtuigd, dat we aan de vooravond staan van een heel nieuw tijdperk in de schilderkunst. „Het individuele tijdperk met de ene individuele stroming na de andere, dat omstreeks 1900 is begonnen, loopt noodwendig af. Al die stromingen hebben hun nut gehad, daar kom ik niet aan, maar op een gegeven moment houdt het op. Dat is de natuurlijke gang van zaken. Wat ik met mijn manier van schilderen probeer is de barokke werkelijkheid te realiseren. Ik denk dat veel kunstenaars die nu eindeloos dezelfde produkten zitten te maken, uit die spiraal kunnen wegdraaien door dat ook te proberen. Er zullen straks ongetwijfeld kunstenaars komen met varianten op deze werkwijze en zo zal dat nieuwe tijdperk naar mijn verwachting de komende jaren langzaam de plaats van het huidige innemen.”

Een van de 25 panelen, die volgende week in Heerenveen te zien zijn.